

BETÆNKNING**Afgivet af Udvalget for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke****vedrørende**

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at udvikle undervisningsmateriale om menneskerettigheder målrettet børn i folkeskolen tilpasset en grønlandsk kontekst og herudover arbejde for, at undervisere i folkeskolen opnår relevante kompetencer til at undervise i menneskerettigheder.

Fremsat af medlem af Inatsisartut Nivi Olsen, Demokraatit

Afgivet til forslagens 2. behandling

Udvalget har under behandlingen bestået af:

Medlem af Inatsisartut Sofia Geisler, Inuit Ataqatigiit, formand
Medlem af Inatsisartut Doris Jakobsen Jensen, Siumut, næstformand
Medlem af Inatsisartut Mariia Simonsen, Inuit Ataqatigiit
Medlem af Inatsisartut Nivi Olsen, Demokraatit
Medlem af Inatsisartut Mette Arqe-Hammeken, Naleraq

Udvalget har efter 1. behandlingen 10. november 2021 under EM2021 gennemgået forslaget.

1. Forslagets indhold og formål

Forslagsstiller ønsker med nærværende forslag at pålægge Naalakkersuisut at udvikle undervisningsmateriale om menneskerettigheder målrettet børn i folkeskolen. Materialet skal være tilpasset en grønlandsk kontekst. Formålet med forslaget er derudover at undervisere i folkeskolen opnår relevante kompetencer i at undervise i menneskerettigheder.

2. Førstebehandling af forslaget i Inatsisartut

Forslaget blev førstebehandling i november 2021 under EM2021. Forslaget blev henvist til udvalget til videre behandling.

3. Udvalgets behandling af forslaget

Udvalget konstaterer, at det overordnede fokus i forslaget blev positivt modtaget, under førstebehandlingen. Der var dog fra partierne forskellige holdninger til det specifikke forslag,

hvor Inuit Ataqatigiit og Naleraq støttede op om Naalakkersuisuts ændringsforslag. Demokraterne og Siumut gav deres støtte til forslagsstillers forslag, og Atassut fremkom med sit eget ændringsforslag.

3.1. Ændringsforslag

Under forslagens førstebehandling fremlagde Naalakkersuisut ændringsforslag med følgende ordlyd:

”Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges yderligere at prioritere undervisningsmateriale om menneskerettigheder målrettet børn i folkeskolen tilpasset en grønlandsk kontekst og arbejde for i samarbejde med kommunerne, at undervisere i folkeskolen opnår relevante kompetencer til at undervise i menneskerettigheder.”

Udvalget konstaterer, at forskellen på det oprindelige forslag og ændringsforslaget er at Naalakkersuisut ikke pålægges at udarbejde materiale, men at prioritere materiale om menneskerettigheder. Derudover konstaterer udvalget, at Naalakkersuisut ønsker at inddrage et samarbejde med kommunerne, således at undervisere i folkeskolen opnår de relevante kompetencer til undervisning i menneskerettigheder. Det oprindelige forslag nævner ikke samarbejdspartnere i afstemningstemaet.

Udvalget noterer sig desuden, at Atassut under førstebehandling fremsatte ændringsforslag.

“Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at udvikle undervisningsmateriale om menneskerettigheder, samt om erhverv målrettet børn i folkeskolen tilpasset en grønlandsk kontekst og herudover arbejde for, at undervisere i folkeskolen opnår relevante kompetencer til at undervise i menneskerettigheder og inden for erhverv og finanser.”

Udvalget konstaterer, at ændringsforslaget indeholder et fokus på erhverv og finanser, men at ændringsforslaget derudover er identisk med det oprindelige forslag.

3.2. Materialefrihed

Af folkeskolelovens § 18 fremgår det at undervisningens tilrettelæggelse, herunder undervisningsmaterialer, i alle fag, skal leve op til folkeskolens formål. Det er derudover skolebestyrelsens ansvar at godkende undervisningsmateriale¹.

Udvalget skal pointere, at det er op til den enkelte underviser, hvilket materiale vedkommende finder brugbart i undervisningen. Det er dermed ikke sikkert, at eventuelt udviklet og godkendt materiale vil blive brugt af underviserne.

---

¹ Inatsisartutlov nr. 15 af 3. december 2012 om folkeskolen, § 47, stk. 6

I forhold til materiale om menneskerettigheder angiver Naalakkersuisut i sit svarnotat, at både børnerettighedsinstitutionen MIO, Nakuusa og UNICEF har udgivet materiale om menneskerettigheder, der tager udgangspunkt i Børnekonventionen i en grønlandsk kontekst.

3.3. Undervisning i menneskerettigheder

Udvalget konstaterer at Institut for Menneskerettigheder i 2021 har indgået en firårig samarbejdsaftale med Ilisimatusarfik og Grønlands Råd for Menneskerettigheder om kompetenceudvikling af fagfolk om kompetenceudvikling af ansatte i velfærdsprofessioner, som fx socialrådgivere og lærere. Af rapporten ”*Menneskerettigheder i fokus – Beretning til Inatsisartut 2020-2021*” fremgår det, at dette samarbejde blandt andet indebærer udvikling af digitale undervisningsmaterialer og gennemførelse af kursusforløb om menneskerettigheder i en grønlandsk kontekst. Udvalget anser dette som et vigtigt skridt i arbejdet mod, at flere fagfolk herunder lærere øger deres viden om menneskerettigheder.

Udvalget konstaterer, at Institut for Menneskerettigheder i samme rapport anbefaler, at formålsparagraffen² i folkeskoleloven ændres, så den henviser til menneskerettighederne.

Det fremgår af Naalakkersuisuts svarnotat, at menneskerettigheder indgår i læringsmålene for personlig udvikling og samfundsfag på alle tre trin i folkeskolen. Udvalget er bevidst om, at læringsmålene imellem linjerne inddrager menneskerettighederne, men mener ikke at menneskerettighederne specifikt indgår i bekendtgørelsen om trinformål samt fagformål og læringsmål for folkeskolens fag og fagområder³.

Under EM2021 fremsatte Naalakkersuisut ændring til folkeskoleloven. Denne blev vedtaget. Vedtagelsen forudsætter, at der laves ændringer i bekendtgørelsen trinformål samt fagformål og læringsmål for folkeskolens fag og fagområder. Udvalget skal her henvise til Naalakkersuisuts svar på udvalgets spørgsmål i betænkning EM2021/134:

”Uddannelsesstyrelsen har påbegyndt arbejde med udarbejdelse af reviderede fagformål og læringsmål for alle fag og fagområder. Fagformål og læringsmål for det nugældende fag samfundsfag, som i dag også omfatter historie, vil blive opdelt i henholdsvis samfundsfag og historie så fagenes særskilte profiler bliver tydeligere.”

(Udvalgets fremhævning).

På baggrund af ovenstående henstiller udvalget Naalakkersuisut om at kigge på muligheden for specifikt at inkludere menneskerettigheder, såvel som børns rettigheder i revideringen af fagformål og læringsmål.

---

² Inatsisartutlov nr. 15 af 3. december 2012 om folkeskolen, kapitel 2

³ Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 16 af 24. juni 2003 om trinformål samt fagformål og læringsmål for folkeskolens fag og fagområder

4. Forslagets økonomiske konsekvenser

Det fremgår af § 33, stk. 1, i Inatsisartuts forretningsorden, at de økonomiske og administrative konsekvenser ved realiseringen af beslutningsforslag skal beskrives i forslagens begrundelse.

Udvalget har noteret sig, at forslaget i overensstemmelse hermed angiver de økonomiske konsekvenser ved forslagens realisering. Forslagsstiller bruger Naalakkersuisuts § 37-besvarelse i forslagens økonomiske konsekvenser⁴:

”Det er vanskeligt at anslå de økonomiske konsekvenser ved udvikling af et nyt undervisningsmateriale, da det vil afhænge af omfang og billedmaterialer, og om materialet skal udvikles helt fra bunden, eller om man versionerer et eksisterende materiale. Som eksempel oplyser Iinniusiorfik ved Uddannelsesstyrelsen, at udviklingen af et undervisningsmateriale på 43 sider har kostet kr. 272.000. Dette inkluderer udgifter til forfatter, illustratør, grafiker, trykkeri, oversættelse m.v. Herudover kommer tid til redaktørarbejde.”

5. Udvalgets indstillinger

Udvalget indstiller Naalakkersuisuts ændringsforslag til vedtagelse.

---

⁴ 2021-40

Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Doris Jakobsen Jensen
Næstformand

M. Simonsen
Pva.

Hans Aronsen

Harald Bianco

Nivi Olsen

Mette Arge-Hammeken